

bezúčinnost jejího výměru ze dne 17. října 1928 a to postačí, ježto výměry Okresní nemocenské pojišťovny v B. jsou — jak dovolatel sám zdůrazňuje — jen prováděcími nařízeními onoho výnosu Ústřední sociální pojišťovny, z jehož bezúčinnosti vyplývá i bezúčinnost prováděcích nařízení.

Čís. 10761.

Školní fond učňovské odborné pokračovací školy jest procesně způsobilý. Poměr smluvně získaných učitelských sil pro fond jest poměrem soukromoprávním.

(Rozh. ze dne 7. května 1931, R II 52/31.)

Žalobce domáhal se na »školním fondu odborné školy pokračovací pro učně živnosti holičské, kadeřnické a vlásenkářské v B.«, zastoupeném školním výborem zaplacení 1.176 Kč s příslušenstvím jako náhrady z důvodu, že byl ochoten na škole vyučovati za odměnu ze školního fondu, že mu však školní výbor odepřel přidělit vyučovací hodiny. Zástupce žalovaného fondu namítl ve sporu, že školní fond není vůbec právnickou osobou a že nemá ani pasivního oprávnění. Soud prvního stupně prohlásil dosavadní řízení zmatečným a odmítl žalobu. Důvodů: Žalovaný navrhl, aby žaloba byla zamítnuta, namítaje 1. nedostatek pasivního oprávnění, ježto fondu, jak jest žalován, není, kromě toho jsou 2. pokračovací školy školami veřejnými a jest jejich poměr k jejich učitelům poměrem veřejnoprávním. Již z těchto námitek a z přednesu stran, jakož i z četných nařízení a předpisů v příručce pro odborné školy pokračovací, již strany soudu předložily, jest zřejmo a jest soud toho názoru, že dosavadní řízení v tomto sporu, projednávaném se žalovanou stranou, zastoupenou soukromým právním zástupcem, jest zmatečné, protože žalovaná strana není řádně zastoupena ve sporu, jak býti má. Jest totiž zřejmo, že, lze-li mluvit vůbec o fondu pro vydržování pokračovací školy nebo pokračovacích škol vůbec, není tento fond soukromým, nýbrž veřejno-právním, i svým založením a udržováním, i účelem, jemuž má sloužiti. Založení a vydržovati tento fond přísluší totiž jednak korporacím veřejným, jednak veřejným svazkům, obcím, zemím a státu, dozor nad ním má a příspěvky do něho platí kromě jiných i stát, jenž vykonává nad ním dozor ministerstvem školství a vyučování, jde tedy o fond ve správě veřejné, jehož účelem jest udílet i umožňovati veřejné vyučování učňů, povinných školní docházkou, tedy opět účel veřejný, takže celý ráz tohoto fondu jest veřejný, a jest proto povolána k jeho zastupování před soudy jen finanční prokuratura jako zástupce státu a státních zařízení. Jelikož tohoto zastoupení dosud ve sporu nebylo, jest tu zmatečnost podle § 477 čís. 5 c. ř. s. a bylo ji z úřadu zjistiti a řízení vadně vedené prohlásiti za zmatečné. Soud však jde dále a má za nutné, by tuto žalobu odmítl z důvodu nepřípustnosti pořadu práva. Jak již shora bylo odůvodněno, jde o školy veřejné, nikoli soukromě zřizované ani zřizovatelné, nýbrž zákonnými předpisy nařízené, jichž školní ná-

vštevba jest pro určité osoby a za určitých podmínek povinnou, státní správa vyučovací nejen že si vyhrazuje nad nimi dozor svými orgány, nýbrž je podporuje a financuje z veřejných prostředků, vydává pro ně závazná ustanovení a předpisy, rozhoduje o stránce vyučovací i administrativní, jak zřejmo z četných ministerských výnosů — viz zejména výnos ze dne 23. ledna 1923 na stránce 88 knihy a jiné, — podle nichž ministerstvo školství a vyučování prohlašuje školní výbory těchto škol nikoli za nositele samostatných práv odlišných od práv vyučovací správy, nýbrž za pouhé pomocné, poradní a výkonné orgány státní správy vyučovací. Správnost tohoto názoru dovozuje soud již z tohoto případu samého, kde žalobce sám tvrdí, že ministerstvo vyučování zrušilo k jeho stížnosti usnesení školního výboru této pokračovací školy, kterým mu bylo odepřeno přidělení vyučovací hodiny, tedy zasáhlo ministerstvo samo do práv školního výboru, která by vlastně plynula z pojmu soukromoprávnosti poměru mezi školním výborem nebo školním fondem a učitelem dotyčné školy. Již z tohoto zásahu jest zřejmo, že samo ministerstvo pokládá poměr učitele pokračovací školy za veřejnoprávní, ježto o něm rozhoduje a o stížnosti jeho proti usnesení, kterým školní výbor — podle tvrzení žalobce ve věci patřící na pořad práva soukromého, — rozhodl o postavení a soukromých právech žalobce. Z toho jest zřejmo a soud jest toho právního názoru, že postavení učitele na pokračovacích školách jest stejné jako jiných učitelů na jiných školách ve správě státní nebo pod státním dozorem, rázu veřejnoprávního. Rozdíl tento vysvitne nejlépe ze srovnání pokračovací školy s jakoukoli školou soukromou, na př. obchodní nebo jazykovou, kteráž jest ryze soukromou školou a poměry na ní podléhají právu soukromému, kdežto na škole pokračovací, která jest veřejnou, ve správě ministerstva vyučování nebo podléhající jeho nařízením a výnosům, jest poměr tento veřejnoprávní. Proto musel soud podle tohoto svého právního názoru žalobu odmítnouti pro nepřípustnost pořadu práva. Re k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by vyčkaje pravomoci, ve věci dále jednal a znova rozhodl. D ů v o d y: Podle nařízení býv. min. kultu a vyučování ze dne 24. února 1883, čís. 3674 poskytuje ministerstvo na udržování pokračovacích škol pravidelné podpory, nejvýše do $\frac{1}{3}$ nákladů, je-li ostatní část udržovacího nákladu zajištěna jinými činiteli, zejména obcemi, živnostenskými společenstvy, příslušnými obchodními a živnostenskými komorami a zemským fondem. Zřízená škola a školní výbor, jenž se podle prováděcích předpisů k onomu nařízení má ustaviti při každé pokračovací škole, vázáni jsou stanovami, jež pro každou takovou školu se zadávají a schvalují. — Podle předložených stanov odborné školy pokračovací pro učeně živnosti holičské plynou veškeré příspěvky a subvence pro školu tuto určené do fondu jmenované školy pokračovací a případné schodky fondu toho hradí společenstvo holičů a kadeřníků. Správu školy a také fondu podle stanov vede školní výbor, o jehož sestavení rozhodují rovněž stanovy. Za těchto okolností nelze míti za to, že žalovaný školní fond jest fondem veřejnoprávním, k jehož zastoupení byla by povolána podle nař. veškerého ministerstva ze dne 8. března

1898, čís. 41 ř. zák. finanční prokuratura, ježto nejde o jmění nebo fond spravovaný státem neb veřejným úřadem, nýbrž soukromým, podle schválených stanov sestaveným školním výborem. Není tu proto zmatečnosti podle § 477 čís. 5 c. ř. s., ač žalovaná strana není zastoupena finanční prokuraturou. Nejde však o spor nenáležející na pořad práva. Podle cit. prováděcího nařízení a podle školních stanov ustanovuje učitele školní výbor. I když je s hlediska dozoru ministerstvu školství vyhrazeno právo učitele školním výborem ustanovené potvrzovati, nestává se tím ještě jejich poměr poměrem veřejnoprávním. Ani z té okolnosti, že školním úřadům přísluší ke školám pokračovacím právo dozoru, neb že návštěva škol těch jest povinnou, nelze ještě vyvozovati, že poměr ten jest veřejnoprávní. Plyne z toho nejvýše snad veřejnoprávní poměr školy jako takové, nikoliv však veřejnoprávní poměr učitele. Poměr ten zůstává poměrem, pro nějž platí zásady práva soukromého, a pochybil proto první soud, odmítnuv žalobu z důvodu, že prý jde o poměr nenáležející na pořad práva.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Soudům se bylo především obíratí námitkou žalované strany, která ve své podstatě popřela způsobilost školního fondu býti samostatným podmětem práv a závazků, neboť k tomuto nedostatku, zakládajícímu i procesní nezpůsobilost, jest hleděti v každém období sporu z úřadu (§§ 6 a 7 c. ř. s.). Z předpisů stanov odborné pokračovací školy lze seznati, že správu školy obstarává školní výbor (§ 4 stanov) a že se náklady na pokračovací školu uhražují z různých veřejných subvencí a případný schodek že se zavázalo hraditi společenstvo holičů, kadeřníků a vlásenkářů v B. (§ 3 stanov). Veškeré příspěvky na udržování školy připadají podle stanov (§ 3 poslední věta) do fondu této školy, který spravuje školní výbor (§ 8 stanov). Účel a působnost tohoto fondu jsou vymezeny v § 3 poslední větě a § 8 stanov, že totiž jest určen k udržování školy a že se z něho uhražují též odměny (remunerace) učitelům školy za služební výkony, které poukazuje školní výbor jako správce tohoto fondu v půlletních splátkách. Jest tedy školní fond podle stanov řádně zastoupen školním výborem a stanovami jest též vymezeno jeho právo na veškeré příspěvky pro školu docházející jako na zvláštní jmění fondové, i jeho závazky, t. j. hraditi náklady výše vzpomenuté. Z těchto úvah plyne, že žalovaný školní fond jest způsobilým podmětem práv a závazků a že má povahu soukromoprávní právnické osoby. Mylný je názor prvního soudu, že, an fond byl zřízen při pokračovací škole, jež byla prohlášena za školu veřejnou z důvodů správy vyučovací, již proto má ráz veřejnoprávní, neboť jeho povahu jest posuzovati podle stanov, jimiž byl zřízen, nikoli podle povahy školy. Domáhá-li se žalobce sporem náhrady, nejde ani o věc nepatřící na pořad práva, poněvadž jeho poměr k pokračovací škole jest v souzeném případě poměrem smluvním ve smyslu § 8 stanov, tedy soukromoprávním, a oprávnění školního vý-

boru k takové soukromoprávní úmluvě plyne z předpisu § 4 druhý odstavec čis. 1 vlád. nař. ze dne 8. března 1923, čis. 52 sb. z. a n., jímž výslovně uložena správním orgánům veřejných pokračovacích škol povinnost pečovati o to, aby všemožně získali učitele pro své školy dohodou za odměnu, tedy soukromoprávní smlouvou. Nesejde ani na tom, že ministerstvu školství a národní osvěty jest vyhraženo právo dozorčí k těmto školám a právo potvrditi smluvně získané odborné učitele pro pokračovací školy a že tito mohou býti propuštěni jen se svolením ministerstva, poněvadž tu jde vždy jen o zásah s hlediska správy vyučovací, smluvní služební poměr však při tom zůstává nedotčen.

Čís. 10762.

S hlediska § 80 čis. 1 ex. ř. nestačí k příslušnosti říšskoněmeckého soudu, bylo-li v žalobě uvedeno jen, že německý soud jest příslušný jako soud místa plnění a že žalovaný bydlí v Československu.

(Rozh. ze dne 7. května 1931, Rv II 860/30.)

Na základě rozsudku úředního soudu v Altoně byla povolena v tuzemsku exekuce, ano bylo v dožádání úředního soudu potvrzeno, že žaloba a předvolání k ústnímu líčení byly doručeny dlužníku k vlastním rukám a že rozsudek úředního soudu jest pravoplatným. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se dlužník, by rozsudku úředního soudu v Altoně byla odepřena vykonatelnost a by exekuce povolená na jeho základě byla prohlášena nepřipustnou, mimo jiné proto, že úřední soud v Altoně byl nepřislušným. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Odvolání jest přiznati oprávněnost. K povolení exekuce na základě exekučního titulu cizozemského jest zapotřebí, by byly splněny také tyto podmínky povahy formální: a) že věc mohla podle ustanovení v tuzemsku o příslušnosti platných býti zahájena ve státě cizím (§ 80 čis. 1 ex. ř.), b) že obsílka nebo nařízení, jímž bylo řízení před cizím soudem neb úřadem zahájeno, bylo doručeno osobě, proti níž má býti exekuce vedena, do vlastních rukou (§ 80 čis. 2 ex. ř.). Podmínka pod a) uvedená není podle názoru odvolacího soudu v souzeném případě splněna. Jak vysvítá ze spisů úředního soudu v Altoně, byly žalovány jen úroky ze zhodnocení původně knihovně zajištěné, avšak již zaplacené a důsledkem toho již zaniklé pohledávky. Příslušnost úředního soudu byla podle žaloby opřena o sudiště splniště. Podle § 88, první odstavec j. n. mohou žaloby o splnění smlouvy býti podány u soudu toho místa, na kterém smlouva podle dohodnutí stran má býti splněna žalovaným a musí úmluva ta býti prokázána listinou. Ustanovení § 88, první odstavec j. n. jest užší než korespondující ustanovení § 29 něm. c. ř. s., neboť vyžaduje listinný průkaz o úmluvě splniště. Takový listinný průkaz nebyl u úředního soudu v Altoně vůbec předložen. Spor o zaplacení úroků ze zhodnocené pohledávky nemohl tudíž býti podle § 88, první od-